

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 5707 від 25.06.2021
Народні депутати України
Р. Стефанчук та інші

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про правотворчу діяльність»

У Головному управлінні розглянуто поданий законопроект, який «розроблено відповідно до вимог Конституції України з метою врегулювання суспільних відносин у сфері правотворчої діяльності в Україні, зокрема, діяльності та регулювання відносин, пов'язаних із її плануванням, розробкою, прийняттям (виданням), застосуванням нормативно-правових актів та правовим моніторингом» (п. 2 пояснювальної записки).

До Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 2 лютого 2021 року № 1165-ІХ включено проекти Законів України «Про засади правотворчості в Україні» (п. 364), «Про нормативно-правові акти» (п. 365).

Проект містить 66 статей та складається з десяти розділів: I. Загальні положення; II. Система нормативно-правових актів; III. Планування правотворчої діяльності; IV. Підготовка проекту нормативно-правового акта; V. Розгляд та прийняття (видання) проекту нормативно-правового акта; VI. Офіційне оприлюднення нормативно-правового акта; VII. Облік нормативно-правових актів; VIII. Дія нормативно-правового акта; IX. Реалізація результатів правотворчої діяльності; X. Прикінцеві та перехідні положення.

Законопроектом також передбачено внесення змін до Регламенту Верховної Ради України (до статей 19-1, 20, 21, 24, 73, 91), Закону України «Про комітети Верховної Ради України» (до статей 12, 14, 16, 24, 25-1, 41, 53) та до ст. 245 Кодексу адміністративного судочинства України, які є похідними від приписів проекту.

За результатами аналізу поданого законопроекту Головне управління вважає за доцільне висловити наступні міркування та зауваження.

Зауваження загального характеру

1. Відповідно до ст. 1 проекту, яка визначає його предмет регулювання, «Закон спрямований на визначення засад та порядку здійснення правотворчої діяльності в Україні, зокрема принципів правотворчої діяльності та регулювання

відносин, пов'язаних із її плануванням, розробкою, прийняттям (виданням) *та реалізацією нормативно-правових актів*» (ч. 1). Одночасно, відповідно до ч. 1 ст. 2 проекту «правотворча діяльність – це діяльність з планування, розробки проекту нормативно-правового акта (його концепції) та прийняття (видання) нормативно-правового акта, метою якої є правове врегулювання та/або охорона суспільних відносин». Отже правотворча діяльність відповідно до наведеного визначення не включає реалізацію нормативно-правових актів (далі - НПА), що є цілком обґрунтованим та узгоджується із загальновизнаними положеннями теорії права. Адже реалізація норм права фактично є втіленням розпоряджень правових норм у правомірній поведінці суб'єктів права і відбувається після прийняття правових норм¹. Тим самим, виходячи з назви законопроекту та розуміння правотворчості, зокрема і за змістом проекту (ч. 1 ст. 2), питання реалізації норм права не повинні бути предметом його правового регулювання.

Разом з тим, значна частина приписів законопроекту присвячена питанням реалізації права. Зокрема, йдеться про приписи, вміщені у Розділі VIII «Дія нормативно-правового акта» та Розділі IX «Реалізація результатів правотворчої діяльності».

З вищевикладеного випливає необхідність або вилучення положень згаданих розділів проекту як таких, що не відносяться до предмету його регулювання, або зміни назви даного законопроекту, що потягне за собою і зміни в його структурі.

2. Зауважимо, що з приписів законопроекту незрозумілі правові наслідки недотримання його вимог. Наприклад, ч. 2 ст. 39 проекту встановлено, що «проведення публічних консультацій є *обов'язковим* до подання проекту нормативно-правового акта відповідному суб'єкту правотворчої діяльності», проте не визначено жодних правових наслідків недотримання цього припису.

Вважаємо, що відповідні правові наслідки мають бути встановлені, принаймні, у випадках найбільш суттєвих порушень, пов'язаних із процедурою розгляду та прийняття НПА.

Зауваження до окремих положень законопроекту

До статті 1

У ч. 1 ст. 1 визначається предмет правового регулювання закону та одночасно встановлюються винятки з предмету його регулювання (ч. ч. 2-4 ст. 1). Як відомо, предметом правового регулювання взагалі, і законів, зокрема, є суспільні відносини. Разом з тим, у рамках однієї статті одночасно робляться виключення з предмету правового регулювання за різними критеріями, а саме: у ч. 2 зазначено, що «положення цього Закону не застосовуються *до суспільних відносин...*»; у ч. 3 вміщено *перелік актів*, на які не поширюється дія закону; у ч. 4 зазначено, на які *правовідносини* не поширюються положення закону. Тому вважаємо, що відповідні приписи потребують доопрацювання з метою їх узгодження, щоб відповідні винятки робились за єдиним критерієм.

---

¹ Про реалізацію норм права, див., наприклад, Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник. <http://politics.ellib.org.ua/pages-1697.html>

Припис ч. 4 ст. 1, згідно з яким «положення цього Закону не поширюються на правовідносини, що регулюються Бюджетним кодексом України», потребує уточнення, адже Бюджетний кодекс України, як і інші закони, регулює не правовідносини, а суспільні відносини. Звертаємо увагу, що такий підхід обґрунтовано застосований у ст. ст. 10, 11 проекту, відповідно до яких, Кодекс як закон також регулює суспільні відносини. Натомість, припис п. 4 ст. 1 не узгоджується з положеннями наведених статей проекту.

У ч. 3 ст. 1 вміщено перелік актів, на які не поширюються положення цього закону. По-перше, зауважимо, що предметом поданого законопроекту є правотворча, а не правозастосовна діяльність, у зв'язку з чим недоречним вбачається включення до цього переліку актів реалізації (або застосування) права (наприклад, судові рішення, індивідуальні акти). По-друге, не зовсім коректним виглядає визначення актів застосування права як різновиду індивідуальних правових актів (п. 7), адже за усталеним у теорії права підходом акти застосування права визначаються саме як індивідуальні правові акти². Отже, всі перераховані у п. 7 акти є актами застосування права.

До статті 3

У п. 8 ч. 1 ст. 3 йдеться про те, що «правотворчість має гарантувати ... пріоритетність правових норм спеціального законодавства над правовими нормами загального законодавства». Зауважимо, що зазначена пріоритетність забезпечується не правотворчістю, а наявністю відповідного колізійного правила (*lex specialis generali derogat*). Окрім цього, звертаємо увагу, що у законодавстві України, так само, як і у нормах законопроекту, немає визначення наведених понять «спеціальне законодавство», «загальне законодавство». Аналогічне по суті зауваження стосується використаних далі у тексті проекту понять «спеціальні нормативно-правові акти» (ч. 3 ст. 59 та ін.), «загальні нормативно-правові акти» (ч. 7 ст. 59).

До статті 4

У ч. 2 ст. 4 наведено перелік суб'єктів правотворчості в розумінні цього проекту. При цьому, у п. 5 ч. 2 цієї статті зазначено, що до таких суб'єктів належать «*інші державні органи, яким відповідно до закону надано правотворчі повноваження (Національний банк України, Центральна виборча комісія, Антимонопольний комітет України, Фонд державного майна України, Державний комітет телебачення і радіомовлення України, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку... та інші органи)*». Запропонована конструкція видається нелогічною, адже спочатку у приписі згадуються «інші державні органи, яким відповідно до закону надано правотворчі повноваження», потім подано їх перелік і наприкінці припису знову згадуються «інші органи».

У ч. 5 ст. 4 зазначено, що під заінтересованими особами у цьому Законі слід розуміти громадян України, іноземців та осіб без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України, громадські об'єднання,

---

² Про акти застосування права, див, наприклад, Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник https://pidru4niki.com/1591031043155/pravo/akti_zastosuvannya_norm_prava_oznaki_vidi#20

професійні спілки та їх об'єднання, творчі спілки та їх об'єднання, благодійні і релігійні організації, асоціації органів місцевого самоврядування, органи самоорганізації населення, непідприємницькі товариства, суб'єкти господарювання, їх об'єднання, організації роботодавців, їх об'єднання, саморегулювні організації, на яких вплине прийняття (видання) нормативно-правового акта, інших осіб, прав, свобод, інтересів чи обов'язків яких стосується НПА.

Вважаємо, що це визначення є невдалим, адже у ньому не наведено повного переліку заінтересованих осіб, що, до речі, у даному випадку не має сенсу. Наприклад, органи державної влади, місцевого самоврядування тощо також є заінтересованими особами, на яких вплине прийняття НПА, проте у наведеному приписі про це не йдеться. Тому пропонуємо переглянути запропоноване визначення, виходячи з того, що заінтересованими особами є всі особи, які на законних підставах перебувають на території України і на яких вплине прийняття (видання) НПА.

Звертаємо також увагу, що у ст. 4 проекту відсутня ч. 3.

До статті 5

Відповідно до ч. 1 ст. 5 «суб'єкти правотворчої діяльності здійснюють її на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України». Вважаємо, що наведений припис є зайвим з огляду на те, що відповідно до ст. 19 Конституції України, норми якої мають найвищу юридичну силу і не потребують повторного закріплення на рівні закону, «органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України».

Відповідно до ч. 2 ст. 5 проекту «делегування правотворчих повноважень може здійснюватися від вищих органів виконавчої влади нижчим або між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені законом».

У зв'язку з цим варто відзначити, що Конституція України передбачає лише окремі випадки делегування повноважень. Так, відповідно до ч. 6 ст. 118 Конституції України, «місцеві державні адміністрації підзвітні і підконтрольні радам у частині повноважень, делегованих їм відповідними районними чи обласними радами». Ще одним приписом Основного Закону України встановлено, що місцеві державні адміністрації на відповідній території забезпечують: реалізацію інших наданих державою, а також делегованих відповідними радами повноважень (п. 7 ч. 1 ст. 119 Конституції України). Крім того, Конституцією України встановлено, що «законами України Автономній Республіці Крим можуть бути делеговані також інші повноваження» (ст. 138). Отже, припис ч. 2 ст. 5 проекту не узгоджується із положеннями Основного Закону України.

Варто також зазначити, що правотворчість органів держави є однією із форм реалізації їх повноважень. Якщо на певного суб'єкта покладаються відповідні повноваження у тій чи іншій сфері, то, відповідно, він має право здійснювати правотворчість у відповідній сфері, а тому вести мову окремо про

делегування саме правотворчих повноважень не зовсім коректно. Крім того, ідея надання державному органу юридичної можливості передачі власних повноважень іншим суб'єктам викликає заперечення у зв'язку з тим, що це може призвести до плутанини та труднощів у з'ясуванні компетенції тих чи інших органів, а також до розпорошення відповідальності органів держави за виконання тих завдань, які вони мають виконувати і заради яких утворені.

З огляду на викладені вище міркування пропонуємо відмовитись від ідеї запровадження «делегування правотворчих повноважень» на основі рішень органів державної влади про таке делегування.

До статті 8

Відповідно до ч. 3 ст. 8 «нормативно-правовий акт – це офіційний письмовий документ, прийнятий (виданий) суб'єктом правотворчої діяльності, який встановлює, змінює, зупиняє, відновлює чи припиняє норму (норми) права у встановленому Конституцією та законами України порядку».

Звертаємо увагу, що у чинному законодавстві, зокрема у п. 18. ч. 1 ст. 4 Кодексу адміністративного судочинства України (далі КАСУ) закріплено дещо інше визначення НПА, а саме: «нормативно-правовий акт - акт управління (рішення) суб'єкта владних повноважень, який встановлює, змінює, припиняє (скасовує) загальні правила регулювання однотипних відносин, і який розрахований на довгострокове та неодноразове застосування». І хоча у КАСУ є застереження, що це визначення вживається у такому значенні саме в КАСУ, вважаємо, що оскільки поняття НПА є базовим, існування у законодавстві кількох різних його визначень є небажаним.

До статті 9

Відповідно до припису ч. 3 ст. 10 «до системи нормативно-правових актів України належать Декларація про державний суверенітет України та Акт проголошення незалежності України».

Слід зауважити, що включення цих актів до системи НПА порушує питання про їх місце в системі НПА, юридичну силу (ієрархічну підпорядкованість та співвідношення обов'язковості з іншими НПА). Проте відповідь на ці питання у проекті відсутня.

До статті 10

Відповідно до ч. 1 ст. 10 «законом є нормативно-правовий акт, що приймається Верховною Радою України, який регулює найбільш важливі суспільні відносини».

Разом з тим, слід враховувати, що в окремих випадках можливе прийняття законів, які містять ненормативні положення. Зокрема, відповідно до ч. 3 ст. 92 Конституції України законом України оголошується амністія. Амністія є одноразовим заходом, що дає підстави для висновку про ненормативний характер правового акту, який регламентує умови і порядок проведення такого заходу. Крім того, відповідно до п. 22 ч. 1 ст. 85 Конституції України парламент схвалює рішення Президента України про допуск підрозділів інших держав на територію України та деякі інші рішення Президента України, що зазвичай теж робиться у формі закону. У цих випадках закони також не є НПА. Разом з тим,

можливість прийняття, у випадках передбачених Конституцією України, законів ненормативного змісту приписами проекту не передбачена.

До статті 15

Згідно із ч. 1 ст. 15 «програмним правовим актом є документ програмно-цільового характеру, у якому відображаються основні напрями розвитку публічної політики». При цьому, відповідно до ч. 4 «програмними правовими актами є Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України», Угода про коаліцію депутатських фракцій у Верховній Раді України (Коаліційна угода), Програма діяльності Кабінету Міністрів України, загальнодержавні програми економічного, соціального розвитку, програмні документи органів місцевого самоврядування тощо».

Обґрунтованість наведеного припису викликає сумнів, адже Послання Президента України та Коаліційна угода за своїм змістом та призначенням є політичними, а не правовими документами. Крім того, варто зазначити, що депутатські фракції, які є суб'єктами формування коаліції, не відносяться до суб'єктів правотворчості відповідно до положень проекту. Щодо Послання Президента України, то варто зазначити, що види правових актів, які уповноважений приймати Президент України, визначені у Конституції України. Зокрема, відповідно до її ст. 106 «Президент України на основі та на виконання Конституції і законів України видає укази і розпорядження, які є обов'язковими до виконання на території України». Послання Президента України таким не є.

До статті 17

Опис мети, з якою здійснюється планування правотворчої діяльності у ч. 1, не вбачається доцільним, оскільки не має змістовного навантаження та значення для правового регулювання питання.

До статті 19

Перші чотири частини цієї статті присвячені «юридичному прогнозуванню». Проте, незрозуміло, якими документами оформлюються результати такого прогнозування і якими є правові наслідки цієї діяльності для правотворчості. Якщо ж таких наслідків немає, то відповідні положення статті виглядають зайвими у зв'язку з відсутністю практичної потреби у них.

До статті 20

Слід брати до уваги, що у законодавчій процедурі передбачено внесення суб'єктами права законодавчої ініціативи пропозицій і поправок до законопроектів, яке фактично також є різновидом реалізації права законодавчої (а, отже, і правотворчої) ініціативи.

До статті 21

Згідно з ч. 4 ст. 21 «проекти підзаконних нормативно-правових актів, що приймаються на виконання нормативно-правового акта вищої юридичної сили, а також підготовка нормативно-правового акта про внесення змін *не потребують розробки концепції*».

З огляду на те, що відповідно до п. п. 3-12 ст. 16 проекту всі підзаконні акти приймаються на виконання НПА вищої юридичної сили, можна дійти

висновку, що жоден з проектів підзаконних НПА не потребує розробки концепції, у зв'язку з чим відповідні положення потребують доопрацювання.

До статті 23

У ч. 1 ст. 23 визначено етапи розробки суб'єктом правотворчої діяльності проекту НПА, до яких віднесено *«погодження проекту нормативно-правового акта з відповідними органами державної влади, органами місцевого самоврядування у порядку, встановленому законодавством України»*. При цьому, у ч. 2 встановлено, що *«етапи розробки зазначені в частині першій цієї статті, є обов'язковими для розробки проекту закону»*. Разом з тим, очевидно, що розробка проекту закону не потребує обов'язкового погодження із згаданими органами, адже таке погодження може розглядатись як обмеження права суб'єкта законодавчої ініціативи вносити законопроекти на власний розсуд. Вести мову про погодження законопроекту доцільно лише у випадках, коли суб'єктом законодавчої ініціативи виступає Кабінет Міністрів України, який у процесі розробки проекту може організовувати погодження проекту між різними органами та відомствами. В цьому контексті звертаємо увагу, що у ч. 7 ст. 91 Регламенту Верховної Ради України передбачено: *«якщо законопроект, проект іншого акта вноситься за погодженням з відповідними органами виконавчої чи судової влади, до нього додається таке погодження»*. Отже, чинний Регламент Верховної Ради України не вимагає обов'язкового погодження законопроектів з відповідними органами.

До статті 24

У ст. 24 детально описується, які відомості щодо оцінки впливу НПА має викласти у пояснювальній записці суб'єкт правотворчої діяльності. На наш погляд, далеко не всі проекти НПА потребують такого детального опису альтернатив вирішення проблеми, кількісних та якісних показників впливу тощо (зокрема, йдеться про НПА, які спрямовані на техніко-юридичне коригування тексту первинного НПА).

Окрім цього, у пунктах ч. 1 фактично йдеться не про оцінку впливу НПА, а про вибір способу вирішення правової проблеми з кількох можливих альтернатив.

До статті 27

У статті не розкривається структура закону про внесення змін, яка істотно відрізняється від структури, описаної у ч. 2 даної статті (зокрема, закон про внесення змін не поділяється на статті). Окрім цього, у статті варто було б відобразити особливості структури НПА інших видів, якими вносяться зміни.

До статті 28

Приписами статті передбачається створення Єдиного глосарію правових термінів, наповнення, зберігання, обробка та використання якого забезпечується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної правової політики. Вважаємо за доцільне встановити, що згаданий глосарій має бути загальнодоступним.

Крім того, у проект доцільно вмістити приписи, що визначають, до повноважень якого органу належить встановлення правил наповнення, зберігання та обробки глосарію, а також строки початку його формування.

До статті 30

Відповідно до ч. 1 цієї статті «нормативно-правовий акт ... повинен мати лаконічну назву із зазначенням предмета правового регулювання». Пропонуємо змінити наведене формулювання, та встановити, що НПА повинен мати лаконічну назву, що відображає предмет його регулювання.

До статті 31

З огляду на те, що наявність у тексті закону роз'яснень, розмірковувань і обґрунтувань підживляє нормативний характер закону і не сприяє сприйняттю його положень як приписів, які підлягають обов'язковому виконанню (такі обґрунтування мають наводитись у пояснювальній записці до законопроекту), визначення поняття «преамбула» закону, на нашу думку, потребує відповідного доопрацювання.

До статті 33

Згідно з приписами п. 1 ч. 1 ст. 33 прикінцеві положення НПА повинні містити порядок набрання чинності таким актом або його окремими положеннями. Звертаємо увагу, що у разі набрання чинності положеннями НПА у різний час у прикінцевих положеннях акту мають бути чітко визначені приписи, які набирають чинності в інший строк, шляхом зазначення конкретних структурних елементів акту, у яких вміщено ці норми (статей, частин статей, пунктів тощо). Доцільність вміщення такого припису до проекту зумовлена тим, що існує негативна практика нечіткого визначення таких норм, яка створює складнощі у розумінні та правозастосуванні акту.

До статті 35

Відповідно до ч. 3 ст. 35 у додатку до нормативно-правового акта можуть міститися: «строк виконання, перелік суб'єктів, об'єктів, форми та зразки документів тощо» (п. 3); «умови та вимоги, необхідні для виконання нормативно-правового акта» (п. 4). Однак з п. 3 ч. 3 чітко незрозуміло про строк виконання чого та про перелік яких суб'єктів та об'єктів йдеться. Отже, цей припис, на наш погляд, потребує уточнення. Разом з тим, якщо у наведеному приписі маються на увазі строки виконання окремих приписів НПА, то вони зазвичай вміщуються у прикінцевих та перехідних положеннях акту, так само, як і умови та вимоги необхідні для виконання НПА.

До статті 36

Положення ч. 4 ст. 36 загалом підтримуються, однак із змісту другого її речення неможливо зрозуміти, чи допускається внесення змін до НПА, які «вичерпали свою дію», як сказано у першому реченні цієї частини (адже про втрату цими НПА чинності у першому реченні не сказано).

До статті 37

Припис ч. 1 ст. 37 потребує іншого формулювання, адже у ньому зазначено, що «суб'єкт правотворчої діяльності ... реалізує правотворчу ініціативу шляхом подання в установленому порядку суб'єкту правотворчої діяльності проекту нормативно-правового акта».

До статті 38

У ч. 4 ст. 38 слід також взяти до уваги, що відповідно до ч. ч. 2 та 3 ст. 55 Закону України «Про запобігання корупції» антикорупційна експертиза є

обов'язковою для всіх законопроектів та всіх проектів НПА, що вносяться на розгляд Кабінету Міністрів України.

До статті 39

Викликає сумнів доцільність впровадження публічних консультацій щодо всіх без винятку проектів НПА (ч. 1 ст. 39). Адже далеко не всі нормативно правові акти за своїм змістом викликають резонанс та зацікавленість у суспільстві (наприклад, навряд чи таку зацікавленість викликають проекти актів, які спрямовані на техніко-юридичне удосконалення законодавства). У проекті робиться низка виключень щодо обов'язкових публічних консультацій (ч. 7). При цьому, одночасно зазначено, що такі виключення можуть робитись і з «інших питань, визначених законодавством». У ч. 7 ст. 39 передбачено також, що «інформація щодо необхідності прийняття (видання) проекту акта без проведення публічних консультацій з відповідним обґрунтуванням оприлюднюється разом із проектом відповідного акта». Наведений припис може тлумачитись таким чином, що у разі надання обґрунтування необхідності прийняття акту без публічних консультацій вони можуть не проводитись.

Водночас, необхідно зазначити, що положення проекту чітко не визначають ні правової мети та змісту поняття публічних консультацій, ні його можливих форм, ні обсягу та змісту прав і обов'язків їх учасників тощо. Отже, проектом, по суті, пропонується впровадження нового інституту суспільних відносин, але механізм його реалізації залишається поза увагою проекту. Крім того, у проекті не враховується, що у нормах чинного законодавства України вже передбачається необхідність або можливість проведення публічних заходів, спрямованих на з'ясування органами держави думки громадськості з питань, які є необхідність врегулювати (тобто, за своєю правовою природою подібних до публічних консультацій). Зокрема, йдеться про такі закони України: «Про доступ до публічної інформації», «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про оцінку впливу на довкілля» та інші. *У приписах проекту не визначається співвідношення норм зазначених законів із положеннями проекту*, внаслідок чого незрозуміло, чи йдеться про різні механізми взаємодії органів публічної влади з громадськістю, чи має функціонувати єдиний механізм проведення публічних консультацій, базові правила здійснення яких встановлюються запропонованим законопроектом.

Варто також враховувати, що впровадження публічних консультацій щодо всіх без винятку проектів НПА збільшить час підготовки проектів НПА, що може негативно вплинути на тривалість правотворчого процесу.

Відповідно до ч. 1 ст. 39 публічні консультації проводяться «суб'єктами правотворчої діяльності та/або суб'єктами забезпечення правотворчої діяльності». При цьому, незрозуміло, в яких випадках публічні консультації проводить суб'єкт правотворчої діяльності, а у яких – суб'єкти забезпечення правотворчої діяльності.

З вищенаведеного припису ч. 1 даної статті також випливає, що публічні консультації щодо проектів актів, які приймаються Верховною Радою України, будуть проводитись парламентом або суб'єктами забезпечення його

правотворчості. З огляду на кількість суб'єктів законодавчої ініціативи та проектів, які зазвичай подаються народними депутатами, можна спрогнозувати значні організаційні та фінансові витрати парламенту на організацію таких консультацій.

З огляду на наведені міркування пропонуємо відмовитись від ідеї впровадження обов'язкових публічних консультацій для всіх правових актів і в разі потреби передбачити такі консультації для певних видів НПА в актах законодавства, що регламентують їх прийняття.

До статей 41 та 44

Відповідно до ч. 1 ст. 44 «примірник прийнятого (виданого) нормативно-правового акта, підписаний уповноваженою на це відповідно до Конституції та законів України особою (особами) у встановленому законом порядку, є оригіналом ...». Вважаємо за доцільне уточнити, що оригінал НПА існує у *паперовій формі* і відповідно відмовитись від підписання оригіналу НПА за допомогою електронного підпису, що передбачено ч. 2 ст. 41 проекту.

У ч. 2 ст. 44 встановлено, що «оригінали Конституції України, законів України, кодексів, постанов Верховної Ради України, указів Президента України, постанов Кабінету Міністрів України, наказів міністерств, *актів державних органів* є державною власністю України, вилучаються з цивільного обороту і не підлягають відчуженню». Оскільки ст. 44 має назву «Оригінал *нормативно-правового акта*», у наведеному приписі мова має йти про НПА, а не будь-які акти.

Варто також уточнити, чи можуть оригінали НПА витребуватись як докази у справі при розгляді відповідних справ судами (зокрема, оригінали законів при розгляді справ у Конституційному Суді України).

До статті 42

Відповідно до ч. 1 ст. 42 «нормативно-правові акти після їх прийняття (видання) та підписання *офіційно оприлюднюються шляхом опублікування в офіційних виданнях, а також на офіційних вебсайтах державних органів*».

З наведених приписів випливає, що НПА офіційно оприлюднюються: 1) шляхом опублікування в офіційних виданнях; 2) на офіційних вебсайтах державних органів. Перш-за-все варто зазначити, що у наведеному приписі чітко не сказано, що офіційне оприлюднення НПА здійснюється шляхом опублікування в друкованих офіційних виданнях, що є істотною прогалиною проекту.

У зв'язку з цим приписом звертаємо увагу, що чинне законодавство України, яке нині регламентує питання офіційного оприлюднення НПА передбачає їх опублікування у друкованих ЗМІ. Відповідно до ст. 22 Закону України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» передбачено, що «Закони України, постанови Верховної Ради України, укази та розпорядження Президента України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, постанови Верховного Суду України, рішення та висновки Конституційного Суду України, рішення органів місцевого самоврядування, інші нормативно-правові акти публікуються в офіційних друкованих виданнях».

Офіційне опублікування НПА також передбачено низкою інших законів, зокрема: у друкованих ЗМІ здійснюється офіційне опублікування актів Верховної Ради України (ст. 139 Регламенту Верховної Ради України); «офіційне опублікування постанов Кабінету Міністрів України здійснюється в газеті "Урядовий кур'єр" та Офіційному віснику України, а також в інших *офіційних друкованих виданнях* і друкованих засобах масової інформації, визначених законом» (ч. 2 ст. 52 Закону України «Про Кабінет Міністрів України»); «накази міністерства, які є нормативно-правовими актами, після включення до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів опубліковуються державною мовою в офіційних друкованих виданнях» (ч. 5 ст. 15 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади»). Крім того, офіційне опублікування НПА у друкованих ЗМІ передбачено багатьма іншими актами законодавства, наприклад, Указом Президента України «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності» від 10 червня 1997 року № 503/97, Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (ст. 12) та іншими.

Відповідно до ч. 4 ст. 42 проекту *«офіційними виданнями для нормативно-правових актів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом, Ради міністрів Автономної Республіки Крим і голів місцевих державних адміністрацій є видання, визначені відповідно Верховною Радою України, Президентом України та Кабінетом Міністрів України»*. Однак, як вже було зазначено вище, на даний час у законодавстві України, яке регламентує діяльність різних органів, вже врегульовано питання офіційного опублікування НПА та чітко визначено, які ЗМІ слід вважати офіційним джерелом опублікування. Головне управління вважає, що оскільки питання офіційного опублікування НПА має ключове значення для набрання чинності НПА та його доведення до відома громадян, *відмова від визначення джерел офіційного опублікування НПА на рівні закону знижує рівень правових гарантій реалізації конституційного права кожного знати свої права і обов'язки* (ст. 57 Основного Закону України).

У ч. 5 ст. 42 зазначено, що *«офіційними електронними виданнями є офіційний портал Верховної Ради України та Єдиний вебпортал органів виконавчої влади України, офіційні вебсайти державних органів, органів місцевого самоврядування»*. Враховуючи, що у ч. 1 ст. 42 передбачено *«опублікування в офіційних виданнях»* можна дійти висновку, що офіційні електронні видання, якими є офіційний портал Верховної Ради України та Єдиний вебпортал органів виконавчої влади (ч. 5 ст. 42), є альтернативними способами офіційного оприлюднення НПА.

У зв'язку з наведеним вважаємо, що впровадження «електронного офіційного видання» поруч з іншими виданням створює непотрібну конкуренцію, яка призводитиме до того, що НПА оприлюднюватимуться в різний спосіб. Тому *пропонуємо чітко визначити один спосіб офіційного оприлюднення НПА, яким, на нашу думку, має бути саме опублікування його в офіційних друкованих виданнях*.

Крім того, Головне управління в цілому не підтримує ідею впровадження офіційного електронного видання, з огляду на наступні міркування:

Як вже зазначалось вище у цьому висновку, чинне законодавство на даний час передбачає офіційне опублікування НПА у друкованих ЗМІ. При цьому, розміщення правових актів на офіційних веб-ресурсах органів публічної влади не є альтернативним способом їх офіційного опублікування, а розглядається як додаткова форма доведення до відома населення юридично значущої інформації. Головне управління вважає чинний підхід до механізму оприлюднення НПА більш виправданим. Адже доведення НПА до загального відома є окремою стадією правотворчого процесу, від якої залежить набрання прийнятим актом чинності. Завершення цієї стадії є юридичним фактом, а тому повинно мати документально зафіксований (а не віртуальний) вигляд. Більш того, поширений через друковані засоби масової інформації текст НПА більш надійно, на наш погляд, забезпечує первинну фіксацію його повного та автентичного змісту, а також моменту набрання ним чинності порівняно з розміщенням тексту акту на електронному ресурсі.

Слід також зазначити, що нині у сучасних зарубіжних країнах традиційний (друкований) та електронний способи опублікування співіснують. Електронне оприлюднення НПА хоча й застосовується в окремих зарубіжних країнах, проте здебільшого має інформаційний характер і не породжує правових наслідків, а статус офіційного оприлюднення НПА здебільшого залишають саме за опублікуванням у друкованому виданні. Причинами такого обережного ставлення до визнання первинності офіційного електронного опублікування є: 1) поступовість і послідовність упровадження інформаційних технологій у діяльність влади. Новації у формі оприлюднення НПА спочатку проходять пілотне опробування, вивчається реакція населення і результативність; 2) можлива реакція на первинне електронне опублікування як на певне порушення принципу відкритості інформації і забезпечення доступу до неї. Враховується, що недостатня поширеність мережі Інтернет серед населення, різний рівень комп'ютерної грамотності, платний характер інтернет-послуг, недостатня досвідченість користувачів здатні зробити тексти НПА недоступними можуть перекреслити основоположні принципи демократичної держави. Подолання цих перешкод вимагає фінансових витрат та певного часу; 3) небезпеки, пов'язані з відомими недоліками будь-яких електронних систем, залежність від технічних умов (електрика, технологічні несправності), вимоги безпеки систем (гарантії автентичності та своєчасності актуалізації даних, захист від хакерських атак). Саме цим обумовлюється необхідність збереження паперового формату. При цьому, перехід до електронної системи опублікування вимагає також розроблення виняткових заходів захисту інформації в державних електронних інформаційних системах; 4) значні фінансові витрати на впровадження і функціонування постійного безперервного електронного механізму опублікування, а також організаційні і кадрові зміни у владних структурах. Необхідно враховувати також глобалізацію, адже доступ до офіційно опублікованого акту повинен здійснюватися з будь-якої частини світу і бути безкоштовним.

Усі зазначені вище обставини є актуальними і для України, при цьому деякі з них (недостатня доступність Інтернету, можливі енергетичні та технічні проблеми, недостатня захищеність від несакціонованих втручань в роботу відповідних державних електронних інформаційних систем) є для України навіть більш актуальними, ніж для країн ЄС або країн Північної Америки.

Відповідно до ч. 2 ст. 42 «нормативно-правовий акт може бути офіційно оприлюднений *шляхом оголошення через загальнонаціональні канали телебачення і радіо*, а також в інший спосіб у випадках, визначених законом». З огляду на те, що офіційне опублікування НПА повинно давати усім заінтересованим особам можливість знайомитись з його змістом і вивчати його текст, а «оголошення», про яке йдеться у цій частині, такої можливості не дає, вважаємо за доцільне відмовитись від офіційного оприлюднення НПА шляхом оголошення.

До розділу VII.

У ст. ст. 45-46 проекту регламентується питання обліку та реєстрації НПА, які здійснюються за допомогою Єдиного державного реєстру НПА (далі - ЄДРНПА).³

Відповідно до ч. 1 ст. 45 проекту «Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів – це автоматизована система збирання, накопичення, *обліку, реєстрації*, підтримання у контрольному стані та зберігання нормативно-правових актів». Зі змісту ч. 5 ст. 45 випливає, що до ЄДРНПА включаються всі НПА.

Згідно з ч. 11 ст. 46 проекту «нормативно-правові акти підлягають *обліку* та, у випадках, визначених Конституцією та законами України, *реєстрації* та включенню до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів».

Аналіз приписів проекту дозволяє дійти висновку, що у ньому чітко не відокремлюються процедури обліку та реєстрації НПА. Якщо облік прийнятого НПА має суто технічний характер (для законів, НПА Президента України тощо), то реєстрація підзаконних НПА має дозвільний характер, а відповідні акти набирають чинності лише після їх реєстрації. Пропонуємо чітко визначити, що таке облік НПА і НПА яких органів підлягають обліку, та що таке реєстрація НПА (акти, які підлягають реєстрації, визначені у ч. 2 ст. 46 проекту).

Відповідно до ч. 5 ст. 46 «суб'єкт правотворчої діяльності зобов'язаний протягом одного робочого дня з дня прийняття (видання) нормативно-правового акта... подати його держателю Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів для включення до цього Реєстру». При цьому, «держатель Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів протягом одного робочого дня включає нормативно-правовий акт в Реєстр та присвоює йому реєстраційний код» (ч. 6 ст. 46). Наведені положення у своїй сукупності можуть тлумачитись таким чином, що держатель ЄДРНПА протягом одного робочого дня після того, як йому було подано акт суб'єктом правотворчості зобов'язаний включити його до Реєстру.

³ ЄДРНПА функціонує на підставі Указу Президента України «Про Єдиний державний реєстр нормативних актів» від 27 січня 1999 року N 70/99

Разом з тим, у ч. 2 ст. 46 встановлено, що «нормативно-правові акти суб'єктів правотворчої діяльності ... необхідність реєстрації яких передбачена законами України, підлягають реєстрації після проведення обов'язкової правової (юридичної) експертизи, яка здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної правової політики, та включаються до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів». Враховуючи, що відповідна правова експертиза вимагає певного часу, строки включення акту до Реєстру, на наш погляд, мають прив'язуватись не до часу подання акту суб'єктом правотворчості держателю ЄДРНПА, а до часу завершення правової експертизи. Крім того, звертаємо увагу, що у проекті жодним чином не визначено строки проведення правової експертизи.

У зв'язку з наведеним варто зазначити, що нині питання державної реєстрації НПА регулюється підзаконними актами⁴. У поданому проекті також встановлено, що «порядок проведення правової (юридичної) експертизи зазначених підзаконних нормативно-правових актів, прийняття рішення про їх реєстрацію або про відмову в такій реєстрації, присвоєння нормативно-правовим актам номера реєстрації встановлюється Кабінетом Міністрів України» (ч. 2 ст. 46).

Разом з тим, враховуючи, що правова експертиза та реєстрація мають вирішальний вплив для подальшої долі НПА, вважаємо цілком обґрунтованим врегулювати на рівні закону принаймні строки проведення правової експертизи та підстави відмови у реєстрації НПА.

Крім того, згідно з ч. 5 ст. 46 суб'єкт правотворчої діяльності зобов'язаний протягом одного робочого дня з дня прийняття (видання) НПА «*подати його держателю Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів для включення до цього Реєстру*». З наведеного незрозуміло, у якій формі подається НПА.

До статті 47

Відповідно до ч. 6 ст. 47 «*строк (термін) дії може бути визначено для всього нормативно-правового акта або для окремих його положень*». У наведеному приписі доцільно зазначити, що після закінчення встановленого строку дії НПА втрачає чинність автоматично, без прийняття щодо цього будь-яких додаткових рішень.

У ч. 5 ст. 47 вислів «*з моменту вступу в законну силу відповідного рішення суду*» необхідно замінити на «*з моменту набрання законної сили відповідним рішенням суду*» (ч. 1 ст. 273 Цивільно-процесуального кодексу).

До статей 47-48

У ч. 1 ст. 48 зазначено, що «*пряма дія нормативно-правового акта у часі означає, що норми нормативно-правового акта поширюються на суспільні відносини, які виникли після набрання ним чинності, а також суспільні відносини, які виникли до набрання ним чинності та продовжують існувати на*

⁴ Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади. Затверджене Постановою КМУ від 28 грудня 1992 р. № 731-
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/731-92-%D0%BF#Text>

момент набрання ним чинності». По суті у наведеному приписі йдеться про дію НПА, яка врегульована у ч. 1 ст. 47, тому є сенс об'єднати наведені приписи. Те, що у проекті названо «прямою дією НПА», є його дією в часі «за замовчуванням» і не потребує окремої назви.

У ч. 4 ст. 47 статті згадується про «введення в дію» окремих положень НПА пізніше від дати набрання ним чинності. Таким чином, у проекті окрім набрання НПА чинності з'являється окреме поняття «введення в дію». При цьому, незрозуміло, чим воно відрізняється від набрання чинності і навіщо створювати у законодавстві «чинні», але «не діючі» (до введення їх в дію) положення НПА. При цьому, слід зважати на те, що застосування цієї штучної конструкції може породити ще й таке явище, як «нечинні», але «діючі» положення НПА (старі положення, які формально «втратять чинність», але будуть «діяти» до «введення в дію» відповідних нових положень). З огляду на це пропонуємо відмовитись від вживання поняття «введення в дію» поряд з «набранням НПА чинності». Так само недоцільно вживати і термін «припинення дії НПА». Мова має йти про втрату ним чинності.

До статті 49

Переживаюча (ультраактивна) дія окремих положень НПА можлива не лише у тих випадках, про які йдеться в проекті, а й тоді, коли законом передбачається застосування до певної поведінки тих правових норм, які діяли на момент такої поведінки (як це, наприклад, зроблено у ч. 2 ст. 4 Кримінального кодексу України). Більш того, ультраактивна дія завжди має місце тоді, коли судам доводиться приймати рішення щодо застосування норм матеріального права до дій, подій чи відносин, які мали місце досить давно в минулому. Тому положення цієї статті проекту в разі їх прийняття можуть викликати проблеми при застосуванні багатьох положень чинних законів.

До статті 51

Не є зрозумілою доцільність виділення у ч. 1 ст. 51 поряд з втратою НПА чинності «скасування» НПА та «спливу строку дії» НПА. Адже і у цих випадках НПА фактично *також втрачає чинність*. Тому випадки, зазначені у п. п. 1 та 2 ч. 1 статті, слід розглядати як різновиди втрати НПА чинності. За змістом же проекту створюється враження, що відповідні НПА чинності не втрачають, а, отже, стають «недіючими», але «чинними».

До статті 53

Відповідно до приписів цієї статті НПА може бути визнаний таким, що втратив чинність, за рішенням суб'єкта правотворчої діяльності, що його прийняв (видав), або правонаступника такого суб'єкта (ч.1), а у випадках, передбачених Конституцією України, за рішенням Конституційного Суду України. Вважаємо за доцільне доповнити цю статтю приписом про те, що НПА також втрачають чинність за рішенням суду (п. 1 ч. 2 ст. 245 Кодексу адміністративного судочинства України).

Вважаємо неприйнятними положення ч. 2 цієї статті, якими суб'єкт правотворчості обмежується у праві визнати прийнятий ним НПА таким, що втратив чинність, шляхом встановлення «підстав» для прийняття такого рішення. Рішення про прийняття НПА (особливо законів) та про втрату ними

чинності можуть бути зумовлені різноманітними причинами, тому запровадження законодавчих обмежень у цьому питанні є недоцільним. Окрім цього слід зазначити, що відповідні обмеження не передбачені і Конституцією України, яка (п. 3 ч. 1 ст. 85, ч. 3 ст. 106, ч. 1 ст. 117) наділяє Верховну Раду України, Президента України та Кабінет Міністрів України повноваженнями щодо прийняття (а, отже, і зміни та скасування) відповідних НПА без обмеження цих повноважень тими чи іншими «підставами».

До статті 54

Відповідно до ч. 4 ст. 54 «у випадках, коли збіг строк, на який зупинялася дія нормативно-правового акта або окремих його положень та/або відпали підстави такого зупинення, дія нормативно-правового акта або окремих його положень *повинна бути відновлена*». Пропонуємо чітко визначити, що дія НПА чи його положень відновлюється без прийняття про це додаткових приписів.

До статті 57

З огляду на зміст ст. 19 Конституції України пропонуємо сформулювати ч. 3 ст. 57 наступним чином: «аналогія закону або аналогія права не застосовується для визначення підстав, меж повноважень та способу дій органів державної влади, органів місцевого самоврядування *та їх посадових осіб*, притягнення особи до юридичної відповідальності».

До статті 58

Відповідно до ч. 4 ст. 58 «у разі виявлення колізії між положеннями різних нормативно-правових актів, які мають однакову юридичну силу, застосовуються положення нормативно-правового акта, що набрав чинності пізніше, *або* положення того нормативно-правового акта, який встановлює спеціальні норми, які деталізують та встановлюють особливості правового регулювання суспільних відносин (далі – спеціальні норми)». З цього припису незрозумілий пріоритет використання правил розв'язання колізій у наведеному випадку. Окрім цього, у разі колізії між НПА різних видів, які мають однакову юридичну силу, перш за все має братись до уваги, до чієї компетенції (повноважень) відноситься відповідне питання.

До статті 59

Оскільки в проекті викладаються правила розв'язання колізій, то необхідно також врегулювати питання розв'язання колізії між двома НПА однакової юридичної сили, виданими різними суб'єктами (наприклад, між НПА двох різних міністерств). Адже в цьому випадку наведені у проекті правила не призведуть до правильного рішення, а для правильного розв'язання колізії необхідно з'ясувати, до чієї компетенції відноситься питання, якого стосуються колізійні норми. Більш того, таке з'ясування іноді необхідне навіть тоді, коли виникає колізія між НПА *різної* юридичної сили (наприклад, в разі колізії між НПА Національного банку України та НПА Кабінету Міністрів України перевагу слід віддати першому з них, якщо буде з'ясовано, що відповідне питання законом (актом більш високої юридичної сили, ніж ті НПА, між якими виникла колізія) віднесено саме до компетенції НБУ, а не Уряду).

Загалом, слід зауважити про те, що колізійні правила викладені у ст. ст. 59 та 60 дещо заплутано та казуїстично, внаслідок чого замість чотирьох

основних правил у проекті викладено 9 приписів про розв'язання колізій, які частково повторюють один одного. Тому положення цих статей потребують ґрунтовного доопрацювання.

До статті 60

Відповідно до ч. 2 ст. 60 «у разі наявності колізії між нормативно-правовими актами, що мають однакову юридичну силу, застосовується спочатку темпоральне правило (пізніший нормативно-правовий акт має пріоритет), а потім змістовне (пріоритет має спеціальний нормативно-правовий акт)».

Насправді у цих випадках пріоритет має віддаватись спеціальному НПА і лише якщо НПА, між якими виникла колізія, не є загальним і спеціальним стосовно один одного, має застосовуватись темпоральне правило.

До статті 61

У ч. 2 ст. 61 не визначено, стосовно яких актів здійснюється правовий моніторинг суб'єктами правотворчості. Отже, будь-який суб'єкт правотворчості може здійснювати правовий моніторинг будь-яких актів, що виглядає необґрунтованим. Доцільно уточнити, що правовий моніторинг здійснюється згаданими суб'єктами стосовно власних актів.

Відповідно до ч. 4 «правовий моніторинг, що здійснюється Верховною Радою України, включає проведення комітетами Верховної Ради України оцінювання ефективності застосування законодавства з питань, віднесених до предметів їх відання. За результатами такого оцінювання комітети Верховної Ради України готують звіт, висновки та рекомендації щодо якого подаються на розгляд Верховної Ради України».

З цього приводу слід зазначити, що проведення правового моніторингу не належить до конституційних повноважень Верховної Ради України, тому парламент в цілому не може бути суб'єктом такого моніторингу.

До статті 63

Відповідно до ч. 3 ст. 63 «періодично, але не рідше одного разу на три роки суб'єкт правотворчої діяльності або центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у відповідній сфері, готує звіт за результатами правового моніторингу нормативно-правових актів у відповідній сфері, які на момент моніторингу діють не менш як один рік, та у разі необхідності готує відповідне рішення».

З наведеного випливає, що суб'єкт правотворчої діяльності і, зокрема, центральний орган виконавчої влади готує звіт за результатами правового моніторингу у «відповідній сфері», тобто, має здійснюватись моніторинг всіх актів, що виглядає абсолютно нереалістично, а, отже, такий моніторинг зведеться до формального звітування.

До статті 64

Відповідно до ч. 2 ст. 64 за результатами правового моніторингу НПА, включених до ЄДРНПА, «центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної правової політики, у разі виявлення нормативно-правових актів, що не відповідають Конституції України та законам України, а також суперечностей (колізій) має вжити таких заходів:

1) звернутися до суб'єкта правотворчої діяльності з пропозицією про необхідність внесення змін або припинення дії нормативно-правового акта;

2) звернутися до відповідного вищого органу щодо внесення змін або припинення дії відповідного нормативно-правового акта.

У разі, якщо суб'єкти правотворчої діяльності, зазначені у пунктах 1, 2 цієї частини, не вжили відповідних заходів, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної правової політики, *може підготувати проект змін до такого нормативно-правового акта*».

Обґрунтованість наділення відповідного центрального органу виконавчої влади згаданими повноваженнями викликає істотний сумнів, адже суб'єкти правотворчої діяльності не зобов'язані розглядати таку ініціативу.

До статті 66

Частина 1 ст. 66 визначає мету здійснення офіційного роз'яснення і не має власного змістовного навантаження, а тому без шкоди для змісту статті може бути вилучена.

Відповідно до ч. 2 ст. 66 «офіційне роз'яснення нормативно-правового акта чи його окремих положень, крім положень Конституції України, здійснюється суб'єктом правотворчої діяльності щодо власних нормативно-правових актів, а в разі правонаступництва правотворчих повноважень – відповідним суб'єктом правотворчої діяльності. Офіційне роз'яснення нормативно-правового акта чи його окремих положень може здійснювати центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної правової політики. Офіційне роз'яснення нормативно-правового акта чи його окремих положень можуть здійснювати міністерства у визначених сферах державної політики».

У зв'язку з наведеними приписами постає питання, чи можуть здійснювати офіційне роз'яснення власних НПА Верховна Рада України та Президент України, повноваження яких визначаються виключно Конституцією України?

Незрозуміло також, чи може здійснювати центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної правової політики, та міністерство офіційне роз'яснення актів Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України.

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик. О. Мельник

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ТИХОНЮК СВІТЛАНА АНДРІЇВНА
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000733B4200C444CE01
Дійсний до: 12.11.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 16/03-2021/276782 від 03.09.2021

630907